

Po 100 lejtaj je držina pá vküper (1)

V mlašeci lejtaj mi je oče večkrat pripovejdo, ka sta dve njegvi tetrici iz Števanovec odišli v Meriko. Gda sem očo pito, gde sta si nauvi daum najšle pa kak se pišeta po mauži, mi je nej vedo odgovor dati. Samo tau je vedo, ka sta bile sestere od njegovga očo pa sta

pomagala, dala več informacij o očini teticaj. 2006. leta sem odišo na gledanje v Meriko.

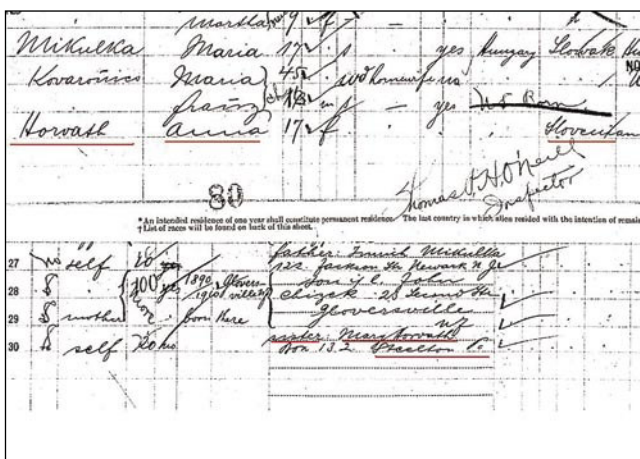
V Meriki sem zvedo, ka se je hči od edne teticice oženila z ednim Talanjom, steri se piše »DiMaria« pa žive nej daleč od varaša Washing-

šo, sem si tak zbrodo, ka na eden atrejš pošlem edno pismo, v sterij se notpokažem pa mo pito, če je njena mati nej bila iz Števanovec.

Dapa prva kak sem iz Merike domau prišo, sem išo v New Yorki v muzej priseljencev (bevándorlási múzeum), gde v velki knjigaj majo notrapsano menje 12 milijonov lidi, steri so na začetki 20. stoletja prišli v Meriko.

starejša tetrica mojga očo, Marija Horvat, že pred letom 1910 odišla v Meriko pa je svojoj mlajšoj sestri Ani poslala pozvanje.

Za več kak edno leto, 2007. leta, sem daubo edno pismo iz Merike. Ena gospa DiMaria mi je pisala, ka je ona sestrična (unokanóvér) mojoga očo. Njena mati je bila Ana Horvat, stera je bila sestra mojga dejdeka Jožefa

Na lišti, gde so v Meriki zapisali emigrante, steri so na začetki 20. stoletja prišli v te rosag, piše za Ano Horvat, ka je Slovenka (Slovenien) z Vogrskoga (Hungary)

se po dekliško pisale Horvat. Pa ešče tau, ka gda je on mali bijo, so iz Merike večkrat pak dobili z gvantom, steroga so kak mlajši radi nosili. Tau mi je to pripovejdo oče, ka je tetrica gnauk iz Merike pisala pismo, ka ona prej v TV-na leko gleda, ka se godi po cejlom svejti. TV? Ka je pa tau? Tau pismo je bilau poslano na začetki petdeseti lejt, tak ka si je moj oče spoj nej mogo zmisliti, kak leko njegva tetrica prej nikše škatüle z glažojnov vidi cejli svejt.

Kesnej, gda sem že gorazraso, me je bola brigala zgodovina naše familije, sem dostikrat spitalavo po teticaj. Dapa oče mi je dostaveč zdaj to nej znau povedati, samo tau, ka gda je njegva sestra 1957. leta odišla v Meriko, nej je edna od teticic poslala garantno pismo pa je dve leta pri njej živala. Vedo sem, ka sta se obadve teticice v Merki oženile, zatok se več ne pišeta Horvat, nji ali njine mlajše najti v tau vólkom rosagi je tak, kak če bi človek glau isko v oslici. Zatok sem se povezo z očinov sestrov, vüpo sem, ka de mi ona leko

ton. Zatok sem si sedo v internetno kavarno pa sem si iz meriški elektronski telefonski knjigaj vónapiso adrese vsakše familije, stere so kauli varaša Washington nosile menje DiMaria.

Dosta taši držin sem najšo, dapa tau mi je to pomagag-

Kejp iz leta 2009, na njem sta gospa DiMaria (hči od Ane Horvat) pa Tibor Horvat, gda sta se najprvin srečala

lo, ka v meriški telefonski knjigaj piše tau to, ka kelko je tisti človek star. Tak mi je ostalo samo eni par atrejšov pa sem vüpo, ka na ednom od tej živi očina (pa moja) žlata.

Gda sem nazaj domau pri-

Zdavanjski kejp iz 1914. leta, na pravi strani sneja Ana Horvat z ženinom Sándorom Domjanom. Na lejvi strani Marija Horvat z možaum Ferencem Dončecom

Vedo sem, ka sta med tejmij dve tetrici mojga očo to, Marija pa Ana Horvat, rodile sta se v Števanovcaj.

Ano Horvat sem najšo: 1.

Horvata in se je narodila v Števanovcaj.

V pismi mi je poslala eden kejp to iz leta 1914, gda se je njena mati ženila s Šándorom Domjanom. Na kejpi sta Marija Horvat pa njeni mauž to. Marija Horvat se je to v Meriki oženila s Ferencem Dončecom, steri je bijo doma iz Slovenske vesi. Mauž od Ane Horvat je pa bijo doma iz okaulice Rediča.

Gospa DiMaria je mejla hči Kathy, stera je moja sestrična v drugom pokolenji. Z najuv sva si začnila pisati pisma, e-maile, ka bi več zvedo o zgodovini svoje familije pa o tom, ka se je s teticami godilo v nauvi domovini, v Meriki.

2009. leta sam se odlaučo, ka pa odidem v Meriko, ziščem gospau DiMario pa njeno hči Kathy, rad bi je vido, rad bi se z njima pogučavo o teticaj to.

(se nadaljuje)
Tibor Horvat

... DO MADŽARSKE

Evropska komisija predlagala zamrznitev sredstev

Evropska komisija je 22. februarja predlagala zamrznitev 495 milijonov evrov (skoraj 150 milijard forintov) evropskih sredstev iz kohezijskega sklada za Madžarsko, kajti po njenem mnenju madžarska vlada ni ustrezno ukrepala za zmanjšanje presežnega javnofinančnega primanjkljaja. Ta ukrep, ki naj bi začel veljati s 1. januarjem 2013, je bil uveden v zgodovini Unije prvič. 495 milijonov evrov predstavlja 0,5 odstotka bruto domačega proizvoda (BDP) Madžarske in 29 odstotkov kohezijskih sredstev, ki so za našo državo namenjena v letu 2013.

Madžarska je v odgovoru predlog komisije označila kot »neuteemeljen« in »nepošten«. Sporočilo za javnost poudarja, da je komisija ignorirala nekatera dejstva, med drugim to, da je bil lani proračunski primanjkljaj države prvič od pristopa k Uniji manjši od treh odstotkov bruto domačega proizvoda (BDP). Tudi letos naj bi primanjkljaj v proračunu ostal pod to mejo. Tiskovno sporočilo poudarja tudi to, da je vlada sprejela vse potrebne odločitve, da bi znižala javnofinančni primanjkljaj. Madžarska meni še, da je sprejeti predlog sporen tudi s pravnega vidika, saj uvaja sankcije kot odgovor na domnevne bodoče dogodke. V komisiji so ob tem poudarili, da ne gre za kazni, temveč spodbudo Madžarski, naj izvaja zdrave fiskalne politike in ukrepa, preden bo zamrznitev začela veljati.

Obetajo se visoki obiski v Porabju

8. marca bosta Porabje obiskala predsednika R Slovenije dr. Danilo Türk in predsednik Madžarske dr. Pál Schmitt. Po dopoldanskem programu v Monoštru in na Gornjem Seniku bosta obiskala tudi Lendavo in tamkajšnjo madžarsko skupnost.

2. marca bo na obisku v Porabju ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak.

OD SLOVENIJE...

Zamejski Slovenci pri Virantu

Predsednik državnega zbora Gregor Virant je v Ljubljani na ločenih sestankih sprejel predstavnika slovenske manjšine v Italiji, na Hrvaškem ter Madžarskem. Pogovora sta se udeležila tudi predsednik in podpredsednica parlamentarne komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, Franc Pukšič in Tina Komel. Slovensko manjšino v Italiji sta zastopala predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka in predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Rudi Pavšič, slovensko manjšino na Hrvaškem predsednik Zveze slovenskih društev na Hrvaškem Darko Šonc in predsednik Kulturno prosvetnega društva Slovenski dom Zagreb Franc Strašek, slovensko manjšino na Madžarskem pa predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök in predsednik Državne slovenske samouprave Martin Ropoš.

Tako predstavnika slovenske narodne skupnosti v Italiji kot predsednik državnega zbora so položaj Slovencev v Italiji ocenili kot dober, četudi nekatera vprašanja ostajajo nerešena. Štoka in Pavšič sta poudarila, da si mora Slovenija prizadevati za ureditev sistemskega financiranja narodnih skupnosti in vzpostavitev omizja pri italijanski vladi, da bi lahko slovenska manjšina neposredno sodelovala z italijansko vlado. Zadovoljstvo z urejenostjo statusa sta izrazila predstavnika slovenske manjšine na Hrvaškem. Z več težavami se sooča slovenska manjšina na Madžarskem, na kar sta ob srečanju z Virantom opozorila njena predstavnika. Veliko težav je povezanih z nedavnimi spremembami v madžarski zakonodaji, ki se nanašajo tudi na štiri temeljne zakone, ki urejajo status narodnih manjšin. Dodatne težave slovenski manjšini na Madžarskem povzročata nezadostno financiranje manjšinskih struktur s strani Madžarske in pomanjkljivo uresničevanje sporazuma, ki ureja položaj slovenske narodne manjšine na Madžarskem, sta še poudarila Hirnök in Ropoš. Pozdravila sta sicer napredek na področjih šolstva, medijev in kulture, ki ga je slovenski manjšini na Madžarskem predvsem po zaslugi Slovenije uspelo doseči v zadnjih letih.

Po 100 letaj je držina pá vküper (2)

Kak sam že v prejšnjom tali piso, 2009. leta sem pá na fligar sejo pa po osmi vöraj letenja pristau v Meriki, v tistom rosagi, gde je na začetki 20. stoletja iskalo nauvi žitek, nauvo eksistenco več milijaunov lidi, med njimi dvejeteti mojoga očó iz Števanovec, Marija pa Ana Horvat tö.

Dapa pred 100 lejtj je paut do Merike dosta dugša bila, nej 8 vör, če vejmo, ka samo na šifti so mogli biti od 3 do 4 kedne. Ka pa te ešče paut od daumi do maurdja, do tistoga varaša, gde so na šift staučili? Največkrat je držala en keden, zatok ka so radi že dva-tri dni pred tistim, ka bi šift odpelo, tam bili, nej ka bi ga zamidili. Ana Horvat je v Antwerpeni staučila na šift z imenom Kroonland, te varaš je kakšni 1200 kilomejterov daleč od Števanovec. Pelala se je v

vzele od starišov v Števanovcaj? Ka so si stariške mislili? Leko, ka se nigdar več v žitki nedo vidli? Gda je Ana 1910. leta odišla, so se leko s tejm trauštali, ka de

Marija Horvat

išla k starejšoj sestri, stera je te že v Meriki bila, dapa s čim so se trauštali, gda je odišla vekša hči. Leko ka s tejm, ka v varaši Steelton živé že dosti lidi iz Šte-

Mauž od Ane Horvat (Sándor Domjan) pa sin Frank v West-Virginiji

New York. V New Yorki je držalo dva, tri dni, ka so je barbejrgre prejkpoglednili, samo potistim so emigranti dobili papire, dovoljenje, ka so leko na meričko zemlau staučili. Ana Horvat je šla k svojoj starejšoj sestri, k Mariji Horvat v varaš Steelton. Tau je ešče tö 300 kilomejterov poti bilau. Tak leko računamo, ka je leta 1910 paut od Števanovec do Merike držala od pet do šest kednauv.

Ka je te bila moja 8-vörna paut k tauma? Zdaj že znam ceniti Marijo pa Ano, ka sta tau dugo, težko paut zopojdle same kak mlade dekile, vej sta pa kumin 16-17 lejt stare bile. Ka njima je ojldo po glavej, gda sta slobaud

vanovec, med tejmj je leko bila kakšna žlata tö. Na začetki 20. stoletja je dosta lüstva odišlo iz Števanovec tö v Meriko, ka bi si najšli delo, največkrat so šli v varaša Bethlehem pa Steelton.

V varaši Steelton v državi Pennsylvania se je na konci 19. stoletja razvila jeklarska industrija (acélipar), stera je nücala dosti delavcov. V te varaš so pred prvov bojnov prišli Talanji pa dosta-dosta južni Slovanov (Sloencev, Hrvatov, Srbvov pa Bolgarov). Gda so prvi emigranti prišli v te varaš, so poslali gglas domanjim, ka drugi tö leko pridejo, ka je tü dosti dela. Potejm je posrednik (közvetítö),

steri je za tau pejneze daubo od fabrike pa od emigranta tö, organiziro delavce iz »staroga« kraja. On njim je spravo karte za šift, organiziro paut iz rojstnoga kraja do tistoga varaša, gde je bijo šift, pa ešče v Meriki do cijla tö.

Kak so se emigranti razveselili, gda so po dugoj, težkoj pauti prejk oceana, gde so na šifti bili vküpzaprejtj z lidami, sterij rejč so največkrat nej razmeli, prišli v varaš, gde nji je posrednik prejkdaun njinim lidam, stera so razmeli. Posrednik njim je pokazo, gde do meli kvartir pa gde do delali. Kak dobro se je bilau srečati z lidami iz svoje vesi potistim, ka so v New Yorki staučili s šifta, zaglednili velki varaš, z viskimi izami, stera so skur do neba segale. Gde bi pa oni vidli takšne iže, če so pa tistoga ipa bili rami doma največkrat ešče s slamov pokriti? Tak mislim, ka sta Marija pa Ana Horvat tö srečne bile, gda sta v Steeltoni najšle lidi, steri so gunčali slovenski, steri so znali sküjati

so največkrat delale v fabriki tobaka (dohánygyár) v Steeltoni, v tistom časi je v toj fabriki delalo 800 žensk, med njimi Ana pa Marija Horvat tö. Moški so pa slüž najšli v jeklarni industriji.

V Meriki se je Ana Horvat spoznala s Sándorom Domjanom, steri je, prva kak je odišo v Meriko, delo v Dajčlandi kak mesar. Marija Horvat se je tö v Meriki oženila, za moža je vzela Ferenc Dončeca, steri je iz Slovenske vesi bijo. Mejla sta 9 mlajšov. Zatok, ka sta obadva bila doma iz Porabja, sta se v Meriki tö slovenski, po našoj domanjoj rejči pogučavala. Mauž od Ane Horvat se je tö mogo navčiti slovenski, ka je Ana nej znala vogrski gunčati ali pa trno malo. Gospa DiMaria, stera je bila najmenjšo dejte od Ane, mi je pripoveddala, ka gda je ona mala bila, se je mati dosta z njauv slovenski pogučavala. Dapa zanimivo (érdokes) je bilau, ka gda sem se 2009. leta z njauv pogučavo, je ona nej vedla, ka sta se mati pa oča slovenski pogučavala, samo

Marija Horvat pa njeni mauž Ferenc Dončec s sinom Frankom, steri je policaj bijo

kakšno domanjo gesti, ka bi se njima nej tak taužilo po starom kraji, pa daumi.

V varaši Steelton so se držali južni Slovani na začetki vküper, v istom tali varaša. Slovenci pa Hrvatke – zatok, ka so većinoma katoličange bili – so na začetki meli eno cerkev, eno faro. Dapa zatok, ka je vse več Slovencev prihajalo pa rejč je zatok tö nej gnaka, so si Slovenci ejkstra cerkev napravili. Ženske

tau je vedla, ka sta gunčala nikši slavski (slovanski) gezik. Marie, najmlajša hčerka Marije Horvat, je celo mislila, ka njeni stariške vogrski gučijo, vej pa če so iz Vogrskoga rosaga prišli, te morajo vogrski gunčati.

Moramo vedeti, ka sta Marija pa Ana Horvat nej dugo ostale v varaši Steelton, zatok, ka se je jeklarna (acélgvyár) po leti 1917 prejkspakivala v varaš Bethlehem, delavci so si pa mogli nauvo slüžbo iskati. Marija pa Ana

Prpovejsti iz krčme

Za ništerne pravijo, ka njim je krčma drugi doum. Pravijo, če je nej doma, je v krčmej. Pravijo takše tō, ka v krčmej vekše poštenje ma kak pa doma. Pa takše tō, ka v krčmej več vejo od njega kak pa domanji. Za sebe ne morem prajti, ka bi mi krčma bila drugi doum. Leko pa povejm, ka mi je gé nikšne fele azil (menedék). Nut v njou stoupim po tejm, gda škem, aj kaj nouvoga čujem, aj kakšnoga poznanoga srečam. Néde za tisti alkohol, ka se v krčmej zvekšoga pidjé. Ja, rejs, ka včasi brezi toga néde, depa, najbolje me migajo prpovejsti. Tou, ka v krčmej leko čüješ, takše človek nin ne čüje.

V našoj maloj krčmej geste tri féle lidi, ka radi rejč prejk vzemejo, gda čas majo. Na, trbej prajti, ka vsigdar čas majo. Eden je gé za tou na tej svejt pozvani, ka šale prpovejda. Drügomi možakar najbole déjo klajfe, tretjomi pa takše prpovejsti, ka ne vejš, če so istinske ali pa vcejlak fantazijske. Depa, neje dobro gé, če so vsi trgé nagnouk v krčmej. Tou je nikak nej dobro gé. Tou pa zatoga volo, ka vsikši od tej trej šké rejč držati, šké, aj ga vsikši poslušá. Če se takši trgé vküper najdejo, je eške tou, ka drugi tō škéjo gnako glasni pa čedni biti. Tak leko vsefele vöpride.

»Neje tak bilou. Sploj je nej tak bilou!« de se gor gemau prvi.

»Ne guči ti meni! Vejm, ka gučim, zatoga volo, ka sam tou na svoje vüje čüo pa na svoje oči vido,« de se za sebe gor gemau drugi.

»Eden nika ne vej! Vej je pa tou že davnik bilou, nej pa premino-

uče leto. Tou vam leko ge povejm, ka sam kcuj biu,« vse bole pa bole velki gračüvle tretji.

Po tejm svoje kcuj dejejo eške štrti, peti, šesti, sedmi pa eške sto. Na, te več eden drugoga ne poslušá. Vsikši samo eške za sebe guči. Mi, ka smo nej gé za šankom, tam za stolom škémo razmeti, od koga ali od ka rejč dé. Depa, eden nika ne razmej. Gda mine deset ali petnajst minut, krčmar naprej stoupi.

»Zdaj pa rejsan dojde! Te se samo čedni delali ali pa te kaj pili tō?«

Po tejm v krčmej tak malo bole tiüma grata. Vsikši prosi svojo pijačo.

»Tou ge vöplačam! Gnes sam ge na redej, ka včera je foringaš Pepi plačo,« se eden ponüja s pejnezami.

Na kraji šanka se možakar gor prosi, ka je včera un plačo, gda so se od tiste ženske zgučavali, ka je že tri može pokopala. Zdaj se znouva vsi gor zvužjejo. Eden pravi, ka so se nej od tiste ženske, liki od ene druge zgučavali. Drugi se kune na mlajše, ka so se sploj nej od nikšne ženske zgučavali. Of tretji pa vsejm šké prajti, ka so se včera sploj nej vküper najšli.

Tak tou dé tadale, vsikši za sebe, pa vsikši najbolje na glas. Gda so večer raznok šli, so se zgučali, ka se zranja znouva najdejo. Če bi je tistoga ipa pito, od koga so se zgučavali, bi eden nej vedo. Depa, tou je tō ena takša prpovejst iz krčme.

Miki

Horvat sta se z družinami vred znosile v državo zahodno Virginijo. Tü sta moža delala v rudniki (bánya) v županiji McDowell, gde sta baukše slüžila. Tak so daleč kraj prišli od drugi Slovincov. Največ njini mlajšov se je že v West-Virginijo narodilo.

Mlajša sestra mojoga očó je leta 1957 odišla v Meriko, 2 leti se je

ski. Domjan je – njej se je tak vidlo – bijo Vogrin iz okaulice Rédicisa, dapa tau tō nej gvüšno. Njegvi vnuki so mi pravli, ka leko, ka je Slovak bijo. Če je bijo Slovak, te se gvüšno ležej navčo slovenski.

Gda sem v New Yorki prejk-pogledno knjige, kama so notraspisali emigrante, steri

Slovinci, njina rejč pa slovenčina, Porabski Slovinci pa zasé tō pravijo, ka so Slovinci. Rejč, ka go gučijo, je pa slovenščina. Nej gvüšno, ka meriški uradnik (hivatalnok), steri je v te knjige lidi notnapiso, vedo tau. Zatok je pa

leta pisala pisma pa e-maile.

Pred 100 leti sta dve sestri iz familije Horvat – Marija pa Ana – odišle v Meriko, dva mlajša brata – Jožef (moj dejdek) pa Kalman sta pa ostala doma v Števanovci. Po stau lejtaj je pri-

Ana Horvat pa njene tri čeri: na lejvi strani Goldie, na pravi Mary, spodkar sedi Ann DiMaria

držala pri Ani Horvath. Ona mi je pravla, ka dve njeni pa očini tetici sta gunčale porabsko slovensko, vogrski sta pa nej trnok znale. Tau je tō potrdila, da se je mogo mauž od Ane Horvat, Sándor Domjan navčiti sloven-

so prišli v Meriko, sem vido, ka pri dosti lidaj, steri so prišli iz slovenski vesnic v Porabji, je pisalo, ka so Slovaki, nej pa ka so Slovinci. Tau je leko zavolo toga tō, ka Slovaki v svojoj rejči zasé tō pravijo, ka so oni

Tibor Horvat z vnukico Ane Horvat, s Kathy, gda sta se leta 2009 najprvin srečala osebno

dosti Slovincov (Slovenian) napisani v tej knjigaj kak Slovaki (Slovak).

Gda sem leta 2009 prišo v Meriko, sem se najprvin srečo iz moje nauve familije s Kathy, z vnukinjo Ane Horvat, stera je moja sestrična po drugom kolenu. S Kathy sva si že skurok dve

šo čas, ka se dva tala familije – meriški tau pa evropski tau – pá združita (egyészül). Tau sva leko napravila mivadva, dja kak vnuk Jožefa Horvata, steri živem v Švajci pa Kathy kak vnukica Ane Horvat iz Merike.

(se nadaljuje)

Tibor Horvat

... DO MADŽARSKE

Novi osebni dokumenti in potni listi

Madžarski parlament je lani sprejel osnovni zakon (ustavo) države, ki je začel veljati s 1. januarjem 2012. V osnovnem zakonu se je spremenil uradni naziv države, namesto Republike Madžarske (Magyar Köztársaság) se uporablja Madžarska (Magyarország).

Od 1. marca se bodo izdajali novi osebni dokumenti (osebna izkaznica, vozniško dovoljenje, potni list), v katerih se bo že uporabljal novi uradni naziv države. Kot so na tiskovni konferenci, na kateri so predstavili vzorce novih dokumentov, povedali, je potrebno zaradi spremembe v ustavi dokumente spremeniti na 167-ih vidnih in nevidnih mestih.

Pred tem datumom izdanih veljavnih dokumentov občanom ni treba zamenjati.

S temi izobrazbami je možno največ zaslužiti

Na največ dohodka lahko računajo mladi z računalniško in tehnično izobrazbo. Več plače je možno zaslužiti z univerzitetno ali magistrsko izobrazbo in moški dobivajo višje plače kot ženske – tako bi lahko povzeli raziskavo madžarskega Centralnega statističnega urada, ki je izvedel anketo v okviru sistema spremljanja kariere oseb z diplomom. V raziskavi je sodelovalo več kot 20 tisoč študentov. Na podlagi podatkov Centralnega statističnega urada je bila povprečna neto plača v letu 2011 mesečno 140 tisoč forintov, medtem ko anketiranci, ki imajo diplomu, dobivajo na mesec povprečno 148 710 forintov neto plače. Nadpovprečne plače dobivajo tisti, ki delajo na tehničnem, računalniškem, gospodarskem in pravnem področju. Na podlagi odgovorov so različne plače ne samo na raznih področjih, temveč je razlika tudi med spoli. Moški delojemalci dobivajo povprečno 40 tisoč forintov več plače kot ženske, ki imajo podobno diplomu. Ta razlika nastopa v različni meri na vseh področjih.

OD SLOVENIJE...

Vlada sprejela zlato pravilo

Vlada je v skladu z napovedmi sprejela predlog spremembe 148. člena ustave, s katerim bo Slovenija v skladu z medvladno pogodbo o fiskalnem paktu v ustavo vnesla fiskalno oziroma zlato pravilo, po katerem mora biti državni proračun uravnotežen ali v presežku. Minister za finance Janez Šušteršič je pojasnil, da je v vladnem predlogu spremembe ustave dopuščena izjema od fiskalnega pravila v primerih naravnih ali drugih nesreč in ostalih izjemnih okoliščin. Pri tem vlada sledi določilom fiskalnega pakta, ki ga je pred kratkim v Bruslju podpisalo 25 članic EU. Vlada si želi, da bi fiskalno pravilo začelo veljati leta 2015, vendar pa morajo biti vsi proračuni od sprejetja ustavne spremembe taki, da bodo omogočili poznejše učinkovanje tega pravila. Že kmalu naj bi vlada skušala predlagati še ustavni zakon, s katerim bi natančno opredelili izvedbo tega pravila, zanj pa bo v državnem zboru potrebna dvotretjinska večina.

Slovenija znova v recesiji

Državni statistični urad je objavil prvo oceno obsega bruto domačega proizvoda (BDP) Slovenije v lanskem letu. Podatki so pokazali, da se je realno zmanjšal za 0,2 odstotka. V zadnjem lanskem četrtletju je bil padec na letni ravni 2,8-odstoten, potem ko je v tretjem četrtletju BDP upadel za pol odstotka. To pomeni, da je Slovenija tehnično znova v recesiji. V letu 2011 je Slovenija zabeležila dve četrtletji z gospodarsko rastjo in dve četrtletji z gospodarskim padcem. BDP na prebivalca je znašal 17.361 evrov. Padec gospodarske aktivnosti je po pojasnilih statistikov posledica dveh dejavnikov - šibkejšega zunanjega povpraševanja in padajoče domače potrošnje. Direktor Urada RS za makroekonomske analize in razvoj Boštjan Vasle je poudaril, da Slovenija tako ostaja v skupini držav članic EU, kjer se je aktivnost med krizo najbolj zmanjšala. Tveganja, da bo gospodarska rast upadla tudi letos, se po njegovem mnenju povečujejo. Ekonomisti so zdrs Slovenije v recesijo pričakovali, med razlogi pa navajajo nesprejem strukturnih reform v letu 2011.

Po 100 letaj je držina pá vküper (3)

Moja sestrična po drugom kolenu, Kathy je bila trno vesela, gda sem leta 2009 prišo v Meriko, dapa vpamet

dosta spravljale s tem, odkec sta priše, gde mate svoje korenjé. Kathy je po oči talanjskoga pokolenja,

šla v Meriko pa do tistoga časa, ka so v Europi podrli železno zaveso. Pa tau tó trbej vcujdati, ka sta Marija pa

po tistim, kak sem prišo, sem se že srečo z vsemi vnuki Ane Horvat. Ana Horvat je mejla 5 mlajšov, dva sina (Jessie in Frank) pa tri čeri (Goldie, Marie pa Ann). Ann DiMaria je bila mati od Kathy pa sestrična (unokanóvér) mojoga očó po prvom kolenu. Od pet mlajšov Ane Horvat je že samo ona živala leta 2009, gda sem tam bijo. (Na žalost je od tistoga mau že ona tó mrla, 2011. leta, gda je bila 81 lejt stara.)

Gda me je una najprvin zaglednila, mi je včasín pravla po slovenski »Poj, pa djej palačinte!« Istina, ka sva se potistim engliški pogučavala, dapa zamé je bila tau velka čest, ka me je pozdravila s tistimi slovenskimi rečami, stere se je navčila ešče kak dejte od svoje materé Ane Horvat. Pa pripravila mi je takšno gesti (palačinte pa orejove bejgline), ka se je navčila küjati pa pečti od svoje materé. Gda je pa njena hči Kathy prinesla glavno jed, se je vidlo, ka je njina künja bole talanjska, prinesla je lazanje, kanelone pa pršut (pármai sonka) s solato Caprese.

Gospa Ann DiMaria mi je pripovedjala o držini. Dva njeniva brata (Jessie pa Frank) sta ranč tak kak njini očé, začnila delati v premogovniki (szénbánya) v West-Virginiji. Frank je v drugoj bojni slüžo v méričkoj soldačiji kak podoficir. Gospa DiMaria pa dvej sestri (Goldie pa Marie) so se preselile na vzhodno obalo Merike, zatok ka v West-Virginiji za ženske trno nej bilau dela. Tú so se ožēnile, dapa mlajše sta mele samo Ann pa Marie. Njini mlajši (Kathy, John, David in Jimmy) so moji bratranci in sestrične po drugom kolenu. Z njimi sem se srečo že na drugi den, kak sem v Meriko prišo.

(se nadaljuje)
Tibor Horvat

Ana Horvat – Sándor Domjan

Jessie Frank Mary Goldie Ann

Marija Horvat – Ferenc Doncsecz

Frank Steve Raymond Joe Charles

Ernest James Helen Marie

Na mali kejpah vsi mlajši Marije pa Ane Horvat

sem vzejo, kak če bi go malo sram bilau, ka se miva morava engliški pogučavati, ka una več ne guči slovensko reč, materno reč svoje stare materé (Ana Horvat). Dvej sestri Ana pa Marija Horvat sta na začetki 20. stoletja odišle v Meriko, ka bi si tam stvaurile nauvi žitek. Gda so se njini mlajši narodili, so doma ešče slovenski gunčali, dapa v Meriki so tistoga ipa tak tanačivali (ešče školnicke tó), naj mlajši ne mejšajo gezike, ka te nedo dobro engliški znali. Če vejmo, ka sta sestri sebi za nauvi daum Meriko vöodebrale pa sta se spoj nej stejle vrniti v stari kraj v Europi, je nej čüdno, ka so z mlajši tó bole engliški gunčali. Politika po drugi bojni je tó dosta škaudila, stari kraj je bijo za železnov zavesov (vasfüggöny), zatok sta se Marija pa Ana Horvat nej

zatok ka je Italija po drugoj bojni cujslišala k zahodnomi svejti (nyugati világ), je bole poznala svoje talanjske

Ana Horvat v West-Virginiji mrle med tejm cajtom. Marija je mrla 1967. leta, Ana pa 1976. leta. Tak so vnuki

Moj očé pa sestrična gledata kejpé o familiji

korenjé. S Talanjskoga je žlata prišla na gledanje že v šestdeseti, sedemdeseti lejtaj prejšnjoga stoletja. Dapa o svoji porabski koreninaj je skurok nika nej vedla, trno dosta časa je odišlo od leta 1910, gda je njena baba pri-

več nikoga nej meli, steri bi njim leko gunčo o žlati v Števanovcaj pa o tom, odkec je držina prišla.

Prva kak sem odišo v Meriko, je Kathy dala o tom glas drugi žlati tó. Na drugi den

OD SLOVENIJE...

Madžarski narodni praznik proslavili tudi v Sloveniji

V počastitev 15. marca, madžarskega narodnega praznika, so tudi pripadniki madžarske narodne skupnosti v Sloveniji pripravili več slovesnosti, osrednja - udeležila sta se je tudi podpredsednika madžarske in slovenske vlade Tibor Navracsics in Radovan Žerjav - je bila na praznični večer v lendavski gledališki in koncertni dvorani.

»Madžarska je srečna dežela, saj ima večkrat svoj 'rojstni dan'. Imamo ga 20. avgusta, ko praznujemo svojo državnost in ko smo prevzeli krščanstvo, 15. marca praznujemo rojstvo meščanske Madžarske, 23. oktobra pa zaznamujemo praznik, ko je Madžarska postala svobodna,« je dejal minister za javno upravo in pravosodje v madžarski vladi Tibor Navracsics in poudaril, da 15. marca Madžari praznujejo »svobodo, enakost in neodvisnost.« Slovenski minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Radovan Žerjav je v slavnostnem govoru izpostavil, da Slovenijo in Madžarsko družijo tesne zgodovinske in sosedske vezi. »Kljub temu da je bila zgodovina obeh narodov precej burna, je hkrati polna skupnih prelomnih gospodarskih, političnih in družbenih dogodkov. Eden izmed njih je tudi marčna revolucija, ki je s seboj prinesla preoblikovanje Avstro-ogrske iz absolutne v parlamentarno monarhijo. V zadnjih letih, ko sta obe državi vstopili v skupno evropsko družino, si državi še toliko bolj prizadevata za dobre medsosedske odnose. O želji po odličnem sodelovanju pričča tudi dejstvo, da je med državama podpisanih kar okrog 50 meddržavnih sporazumov,« je spomnil Žerjav in razložil, da bo treba v iskanju izhoda iz gospodarske in finančne krize s konkretnimi ukrepi spodbujati gospodarstvo, veliko rezerv pa je tudi pri gospodarskem sodelovanju med sosednjima državama.

Zbrane na slovesnosti v Lendavi je nagovoril tudi predsednik sveta Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti Ferenc Horváth. Poudaril je, da so manjšinske pravice v Sloveniji na zelo visoki ravni, a se včasih kaj zatakne pri njihovem izvajanju v praksi.

Po 100 letaj je držina pá vküper (4)

Kathy me nej samo žlati notpokazala, liki sausedom pa svojim sodelavcom tó. En večer je pripravila večerjo za 30 ljudi, da bi me njim predstavila. Najprva mi je tau malo čudno bilau, vej pa v Meriko sem išo zavolo žlate, dapa brž sem gorprišo, ka je Kathy bilau tau velko veselje, ka ona ma žlato, ma korenine v Europi. Vejmo, ka je največ ljudi v Meriko prišlo iz drugi ro-sagov, največ iz Europe, tej so

odišo v Meriko, mi je mati Kathy dala atrejs od čeri nje-ne sestre Marije Horvat. Marie (či Marije Horvat pa Ferenc Dončeca) je živela v Virginiji, gda sem njej leta 2008 pisa pismo. Ona mi je nazaj pisala o tom, ka so njeni stariške meli 9 mlajšov, dvej čeri pa sedem sinauv. Ona je bila med mlajši najmenkša in tistoga ipa je že samo ona živala. (2011. leta je ona tó mrla, ona je tó 81. leto

Tibor Horvat s čerjov (Ann DiMaria), vnuki pa pravnuki Ane Horvat

priseljenci (bevándorlók). Zdaj je že dosta takšni med njimi, steri točno ne vejo, odkec so prišli njini starci, njini predniki (ősök), gde so njine korenine. 100 lejt je nej malo časa, so pa takšni tó, gde so predniki pred 150-imi ali 200 lejti prišli v Meriko. Ništrni probajo najti svoje korenine, dapa tau je nej vsigdar léko, zatok ka ji največ samo engliški guči. Pa največkrat nej vejo točno (pontosan) ime varaša ali vesnice v starom kraji, iz stere so starci prišli. Nam, steri živémo v staroj Europi, je normalno, ka vejmo, odkec smo, odkec so bili naši stariške ali stari stariške. Dapa v Meriki je tau nika zvnrednoga, če ti po telki lejtaj najdeš svojo ešče živo žlato v Europi, stera pride na gledanje k tebi. Zatok sem razmo, ka me je sestrična telko lidam notpokazala, vej pa dja sem bijo živi svedok, ka ona ma korenine v Evropi, na Vogrskom, v Porabji.

Že prva kak sem 2009. leta

bila stara kak mati od Kathy.) Podje so več nej v premogovniki (szénbánya) delali kak njini oče, liki so se včili. Bili so med njimi policaj, školnik, direktor šaule, glasbeni umetnik (zeneművész). Obadvej dejkli sta se vönavčile za leranco. Mlajši so nej ostali v West-Virginiji, liki so odišli po drugi državaj Merike. Premogovnike so tam zapirali, naprej je prišla druga energija, zatok več dela tó nej bilau. Marie, s sterov sva si pisala, je mejla hčerko (Lisa) pa sina (Charles). Z njima dvöma si od 2009. leta, gda sem bijo v Meriki, pišemo.

Za mené je paut v Meriko 2009. leta trno dosta pomenila. Dosta takšoga sem vido pa doživo, brezi steroga bi bole srmak bijo. Stau lejt je dugi čas, steri napravi dosta vrejdnosti, stau lejt je čas, steroga ne moreš nazaj obračati. Trno sem hvaležen, ka sem leko spozno enoeno čer Marije in Ane Horvat

Hvala lejpa za pozornost

Folklorna skupina penzionistk Slovenske zveze je 11. marcija, v nedelo predpodnevom pozvana bila med svoje vrstnike v Puconce. Té den nam je Slovenska zveza kombi prštólala iz Kuzme za 16 ljudi.

Drúštvo penzionistov Puconci je pod vodstvom predsednika Jožeta Časara ob dnevi žena pripravilo za svoje ženske veseli kulturni program, veselico, bogato pogostitev pa srečolov. Zvöjn domanje folklorne skupine penzionistk pa pevskoga

zboru so porabske penzionistke pod vodstvom Dragice Kolarič pa v spremljavi fudaša Borisa Velnera karažno zaplesale svoje porabske pa goričke plese. Vse navzauče ženske je z lepimi rečami pozdravo predsednik Jože Časar, njim vse dobro vauščo pa vküper s svojimi kolegi vred lejpe rauže podaro. Velko poštenjé pa radost smo leko poznale vse ženske, nam je vsejm trno dobro spadnilo. S strani naše folklore, predsednice Drúštva porabski slovenski penzionistov Elvire Mešič pa njenoga moža Fredija, se lepau zavalimo, ka so nas prejdjni drúštva vküper z ženskami od folklore tak lepau gora prijali. Gda smo se vönaplesali, vönadjufkali na veselici, smo se veselo pri cajti napautili domau. Ali ta svetešnja nedela je eške itak mejla eno presenečenja (meglepetés) za nas. Ženske smo se že tomi fejs radüvale, ka smo za šoferu mele samoga šefa firme Mirka Petka. Ka pa gda je vsakšo žensko posaba gora pozdravo z živo raužov pa z ejkstra dobro pijačov za gonte čistit! Skur smo nej dale valati, ka se z nami tau godi! Baug plati za pozornost! Mislim, ka je Mirko tü dober den emo, kda je čestitke daubo od puconski žensk kak oča dvojkov. Med tejm, ka so se ma lampe do vöj vtegnile, je solidno telko pravo, ja, je prej srečen, depa nej kak oča, liki kak dejdi tejm dvojkoma.

Klara Fodor

(Marie, Ann), sterima so ešče Števanovci malo bole skrajek bili po pripovedovanji matere. Zahvalo bi se Ann in Marie, ka sta me lepau gorprijele pa sta mi pripoveddale o zgodovini njine familije. Rad bi se zahvalo bratrancom pa sestričnam po drugom kolenu - Kathy, Lisa, John, Charles, Jimmy in David - za njini čas, steroga sem dau-bo od nji kak dar.

2011. leta je vnukica Ane Hor-

vat, Kathy ranč tisto paut napravila kak njena stara mati, samo naaupek. Prišla je v Euro-po, gde je leko spoznala mojga očo. Jenó Horvat je sin od brata njene stare materé. On je eške pozno starce (prababo pa pradejdeka Kathy) v Števanovcaj, tak je njej leko pripovejdo od njij. Tak se je po stau lejtaj s pomočjo vnukov držina pa zdrüžila.

Tibor Horvat